

Česká zemědělská univerzita v Praze

Ústřední komise Biologické olympiády

Biologická olympiáda

49. ročník

školní rok 2014–2015

SEZNAM ORGANISMŮ

kategorie C a D

Praha 2014

SEZNAM ORGANISMŮ PRO PŘÍPRAVU NA TEORETICKOU ČÁST SOUTĚŽE

Tučně jsou uvedeny organismy doporučené pro přípravu na teoretickou část školního kola. (Poznávání semenáčků stačí pouze u těch druhů dřevin, které jsou vyobrazeny ve studijním textu.)

U dřevin ze seznamu si všimněte těchto znaků:

Jehličnany – jehlice (tvar, uspořádání, počet jehlic ve svazečku, ...), šišky, siluety stromů

Listnáče – listy (tvar a okraje, jednoduché a složené, postavení listů na stonku, ...), pupeny, druhy květů a plodů, siluety stromů

HOUBY

hlíva ústříčná, hřib dubový, hřib smrkový, klouzek modřínový, kozák březový, outkovka pestrá, svraštělka javorová, troudinatec kopytovitý, **václavka obecná**

LIŠEJNÍKY

dutohlávka, provazovka, terčovka

ROSTLINY

MECHOROSTY

bělomech, dvouhrotec, měřík, rokyt

NAHOSEMENNÉ

Jinany

jinan dvoulaločný

Jehličnany

borovice černá, **borovice lesní**, borovice kleč (kosodřevina), borovice vejmutovka, douglaska tisolistá, jalovec obecný, jalovec virginský, **jedle bělokorá**, **modřín opadavý**, **smrk ztepilý**, smrk pichlavý, **tis červený**

KRYTOSEMENNÉ DŘEVINY

Stromy a keře:

bez černý, bez hroznatý, brslen evropský, **bříza bělokorá**, bříza trpasličí, **buk lesní**, dřín obecný, dub bahenní, dub červený, **dub letní**, dub pýřitý (šípák), dub zimní, **habr obecný**, hloh obecný, jabloň lesní, **jasan ztepilý**, **javor babyka**, javor jasanolistý, **javor klen**, **javor mléč**, **jeřáb břek**, jeřáb muk, jeřáb ptačí, **jilm habrolistý**, jilm horský, jírovec maďal, kalina obecná, kalina tušalaj, lípa velkolistá, lípa srdčitá (malolistá), líska obecná, lýkovec jedovatý, **olše lepkavá**, olše šedá, ostružiník, platan javorolistý, ptačí zob, růže šípková, skalník, svída krvavá, topol bílý (linda), topol černý, **topol osika**, trnovník akát, vrba bílá, **vrba jíva**, zimozelený

Keřičky:

brusnice borůvka, brusnice brusinka, vrba bylinná, vřes obecný

Poloparazitické keře:
jmelí bílé, ochmet evropský

Popínavé dřevnaté liány:
břečťan popínavý, plamének plotní

KRYTOSEMENNÉ BYLINY

jaterník podléška, kopřiva dvoudomá, orsej jarní, plicník lékařský, podbílek šupinatý,
pomněnka lesní

ŽIVOČICHOVÉ

MĚKKÝŠI

Plži

plzák lesní

KROUŽKOVCI

žížala

ČLENOVCI

Pavoukovci

Roztoči

klíště obecné

Korýši

stínka lesní, svinka

Vzdušnicovci

Mnohonožky

mnohonožka

Stonožky

stonožka

Chvostoskoci

chvostoskok, larvěnka obrovská

Hmyz

Stejnokřídlí

mšice, korovnice

Motýli

babočka osiková, **bekyně mniška**, **bělásek**, klíněnka jírovcová, lišaj borový, obaleč dubový

Dvoukřídlí

pestřenka

Blanokřídlí

lumek, lumčík, mravenec dřevokaz, mravenec lesní, pilořitka, ploskohřbetka, sršeň, včela, vosy, žlabatka

Brouci

bělokaz jilmový, chroust, klikoroh borový, kovařík, krajník pižmový, **lýkožrout smrkový**, **mandelinka**, roháč obecný, roháček bukový, **tesařík**, slunéčko, střevlík

OBRATLOVCI

Obojživelníci

čolek obecný, mlok skvrnitý, ropucha obecná, **rosnička zelená**, skokan hnědý

Plazi

ještěrka obecná, slepýš křehký, **užovka stromová**, zmije obecná

Ptáci

Vrubozobí

husa velká, kachna divoká

Brodiví

čáp černý

Hrabaví

těřev hlušec

Dravci

jestřáb lesní, káně lesní, poštolka obecná, krahujec obecný

Měkkozobí

holub doupňák, holub hřivnáč, hrdlička divoká

Kukačky

kukačka obecná

Sovy

kalous ušatý, kulíšek nejmenší, puštík obecný, sýc rousný, sýček obecný, výr velký

Srostloprstí

dudek chocholatý

Šplhavci

datel černý, krutihlav obecný, strakapoud, **žluna zelená**

Pěvci

brhlík lesní, červenka obecná, dlask tlustozobý, drozd brávník, havran polní, hýl obecný, kavka obecná, **křivka obecná**, lejsek šedý, pěnkava obecná, rehek zahradní, **sojka obecná**, straka obecná, sýkora babka, sýkora koňadra, sýkora modřinka, sýkora uhelníček, šoupálek, špaček obecný, ťuhák obecný, vrána obecná, žluva hajní

Savci

Hmyzožravci

ježek, krtek obecný, rejsek

Letouni

netopýr rezavý, netopýr stromový

Hlodavci

bobr evropský, myšice, plch lesní, plch velký, plch zahradní, plšík lískový, **veverka obecná**

Šelmy

jezevec lesní, kuna lesní, lasice hranostaj, lasice kolčava

Sudokopytníci

jelen evropský, prase divoké, srnec obecný

SEZNAM ORGANISMŮ DOPORUČENÝCH PRO PRAKTICKOU ČÁST SOUTĚŽE (určování přírodnin)

HOUBY

pestřec, pýchavka, smrž, rez, muchomůrka červená, muchomůrka zelená

LIŠEJNÍKY

dutohlávka, mapovník zeměpisný, provazovka, terčovka, terčovník

ROSTLINY

ŘASY

žabí vlas

MECHOROSTY

měřík, ploník, rašeliník, dvouhrotec, bělomech sivý

KAPRAĎOROSTY

sleziník routička, sleziník červený, sleziník zelený, plavuň vidlačka, přeslička rolní, osladič obecný

NAHOSEMENNÉ

borovice lesní, borovice vejmutovka, jedle bělokorá, modřín opadavý, smrk ztepilý, tis červený, jalovec

KRYTOSEMENNÉ BYLINY

bedrník obecný, bika, blatouch bahenní, bledule jarní, bolševník obecný, bršlice kozí noha, brukev řepka olejka, brusnice borůvka, brusnice brusinka, černohlávek obecný, česnáček lékařský, devětsil bílý, devětsil lékařský, divizna malokvětá, dymnivka, heřmánek terčovitý, hlaváček jarní, hluchavka bílá, hluchavka nachová, hluchavka skvrnitá, hořčice polní, hrachor lecha (jarní), chmel otáčivý, jahodník obecný, jaterník podléška, ječmen setý, jetel luční, jetel plazivý, jitrocel kopinatý, jitrocel prostřední, jmelí, kokoška pastuší tobolka, koniklec luční, konvalinka vonná, kopřiva dvoudomá, kosatec žlutý, kosatec sibiřský, kostival lékařský, křivatec, kukuřice setá, kyčelnice cibulkonosná, kyčelnice devítelistá, lilek brambor, lipnice roční, lopuch plstnatý, mrkev obecná, netřesk výběžkatý, netýkavka malokvětá, netýkavka nedůtklivá, ocún jesenní, okřehek, orobinec úzkolistý, orsej jarní, ostřice, oves setý, pampeliška lékařská, penízek rolní, pelyněk černobýl, plicník lékařský, pomněnka lesní, prvosenka jarní, pryskyřník prudký, pryskyřník plazivý, pšenice obecná, pupava bezlodyžná, rákos obecný, rdest vzplývavý, rozrazil rezekvítek, ředkev ohnice, sasanka hajní, sasanka pryskyřníkovitá, sítina rozkladitá, sněženka podsněžník, srha říznačka, suchopýr, svízel přítula, šalvěj luční, šťavel kyselý, třezalka tečkovaná, violka vonná, vlašovičnick větší, vratič obecný, vodní mor kanadský, zběhovec plazivý

KRYTOSEMENNÉ DŘEVINY

bez černý, bez hroznatý, bříza bělokorá, buk lesní, dub zimní, dub letní, dub červený, habr obecný, hloh obecný, javor klen, javor mléč, javor babyka, jírovec maďal, lípa srdčitá, líska obecná, olše lepkavá, ostružiník, platan, ptačí zob, růže šípková, slivoň třešeň, šeřík obecný, topol černý, topol osika, topol bílý, trnovník akát, vrba

JEDNOBUNĚČNÉ ORGANISMY

krásnoočko, měňavka, treпка

ŽIVOČICHOVÉ

HOUBY

houba rybníční

ŽAHAVCI

nezmar

PLOŠTĚNCI

ploštěnka

KROUŽKOVCI

chobotnatka rybí, nitěnka obecná, pijavka koňská, žížala

MĚKKÝŠI

bahenka živorodá, hlemýžď zahradní, okružák, páskovka, plovatka bahenní, plovatka nadmutá, plzák, slimák, suchomilka obecná, škeble, velevrub

ČLENOVCI

Pavoukovci

běžník, klíště, křížák, pokoutník, sekáč, slíďák, štírek, třesavka

Korýši

beruška vodní, buchanka, kapřivec, perloočka, svinka, stínka

Stonožky

stonožka, zemivka

Mnohonožky

mnohonožka, svinule, plochule

Hmyz

Šupinušky

rybenka domácí

Hmyz s proměnou nedokonalou

Jepice

jepice (včetně jejich larev)

Vážky

motýlice, šídlo, vážka ploská (včetně jejich larev)

Škvoři

škvor

Švábi

šváb obecný

Rovnokřídlí

cvrček, kobylka, saranče

Vši

veš

Ploštice

bruslařka, klešťanka, kněžice, ruměnice pospolná, splešťule blátivá, vodoměrka, zákeřnice, znakoplavka

Kudlanky

kudlanka nábožná

Hmyz s proměnou dokonalou

Síťokřídlí

mravkolev (i larva), zlatoočka

Blanokřídlí

čmelák, lumek, mravenec, pilořitka veliká (velká), sršeň obecná, včela medonosná, vos

Brouci

hrobařík obecný, hrobařík černý, chrobák, chroust obecný, chroustek letní, kovařík, mandelinka bramborová, mandelinka topolová, páteříček, potápník, střevlík, světluška, svižník, vodomil černý, zlatohlávek

Dvoukřídlí

bzikavka, komár, masařka obecná, moucha domácí, ovád, pakomár (i larva), pestřenka

Blechy

blecha

Motýli

babočka paví oko, babočka kopřivová, babočka osiková, bělásek zelný, bělásek ovocný, lišaj paví oko, lišaj pryšcový, okáč, otakárek fenyklový, otakárek ovocný, perleťovec, přástevník medvědí

OBRATLOVCI

Ryby

cejn, kapr obecný, karas, koljuška tříostná, lín obecný, okoun říční, parma, plotice obecná, pstruh duhový, pstruh obecný, sumec velký, štika obecná

Obojživelníci

blatnice skvrnitá, čolek horský, čolek obecný, čolek velký, kuňka, mlok skvrnitý, ropucha obecná, ropucha zelená, rosnička zelená, skokan (skupina hnědých skokanů), skokan (skupina zelených skokanů)

Plazi

zmije obecná, ještěrka zelená, ještěrka obecná, ještěrka živorodá, slepýš křehký, užovka hladká, užovka obojková

Ptáci

Potápky

potápka malá, potápka roháč

Veslonoží

kormorán velký

Brodiví

bukač velký, čáp bílý, čáp černý, kvakoš noční, volavka popelavá

Vrubozobí

čírka obecná, husa, kachna divoká, labuť, lžičák pestrý, polák chocholačka, polák velký

Dravci

jestřáb lesní, káně lesní, krahujec obecný, moták, ostříž lesní, poštolka obecná, sokol stěhovavý, včelojed lesní

Hrabaví

bažant obecný, koroptev polní, křepelka polní, tetřev hlušec, tetřívka obecná

Krátkokřídlí

chrástal, lyska černá, slípka zelenonohá

Dlouhokřídlí

čejka chocholatá, racek, rybák, sluka lesní

Měkkozobí

holub hřivnáč, holub doupňák, hrdlička divoká, hrdlička zahradní

Kukačky

kukačka obecná

Sovy

kalous ušatý, puštík obecný, sova pálená, sýček obecný, výr velký

Srostloprstí

ledňáček říční

Šplhavci

datel černý, strakapoud, žluna

Pěvci

brhlík lesní, břehule říční, červenka obecná, dlask tlustozobý, drozd kvíčala, drozd zpěvný, havran polní, chocholouš obecný, jiříčka obecná, konipas bílý, konipas horský, kos černý, křivka obecná, pěnkava obecná, rákosník, rehek domácí, rehek zahradní, sojka obecná, stehlík obecný, straka obecná, strnad obecný, sýkora babka, sýkora koňadra, sýkora modřinka, špaček obecný, ťuhák, vlaštovka obecná, vrabec domácí, vrabec polní, vrána obecná, zvonek zelený

Savci

Hmyzožravci

ježek, krtek obecný, rejsec, rejsek obecný

Zajíci

králík divoký, zajíc polní

Hlodavci

hraboš polní, hryzec vodní, křeček polní, ondatra pižmová, myš domácí, myšice, norník rudý, potkan, sysel obecný

Šelmy

jezevec lesní, kuna lesní, kuna skalní, lasice hranostaj, lasice kolčava, liška obecná, tchoř tmavý, vydra říční

Sudokopytníci

daněk evropský (parohy), jelen lesní (parohy), srnec obecný (parohy), prase divoké (stopy i typické části těla)